

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ГО “ВСЕУКРАЇНСЬКА АСАМБЛЕЯ ДОКТОРІВ НАУК
З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”
МІЖНАРОДНА КАДРОВА АКАДЕМІЯ
UNIVERSIDAD CENTRAL DEL ECUADOR
UNIVERSIDAD TECNOLÓGICA ISRAEL (REPÚBLICA DE ECUADOR)
“ANANIA SHIRAKATSI” UNIVERSITY OF INTERNATIONAL RELATION (ARMENIA)

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 8

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 30-річчю МАУП*

*“Актуальні проблеми модернізації
недержавного сектору освіти в Україні
у контексті світових тенденцій і національної практики”*

м. Київ, МАУП, 11 квітня 2019 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2019

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 27.03.19)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 8: Матеріали Міжнар. наук. конф. “Актуальні проблеми модернізації недержавного сектору освіти в Україні у контексті світових тенденцій і національної практики”, 11 квітня 2019 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2019. — 460 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Костюк Т. О. <i>Інституційні механізми впровадження інтернаціоналізації вищої освіти в українських ЗВО різних форм власності</i>	167
Sobol T. V. <i>Interaction of systems: civil society — state — non-state university in terms of freedom and responsibility.....</i>	170
Циганюк Ю. В. <i>Нормативно-правове регулювання принципів функціонування недержавного сектору освіти.....</i>	173
Celi S. F., Remache A. P. <i>Tutorías académicas para la mejora del desempeño en instituciones de educación superior.....</i>	175
Lopez M. <i>Education in private universities that teach masters related to public activities in ecuador for the benefit of civil society</i>	178
Mayorga T. C., Yarad P. V. <i>Experiencia de estudiantes ecuatorianos en programas de posgrados en educación superior ucraniana.....</i>	181
Shestopalova I. O. <i>Peculiar features of teaching a professional foreign language in a private institution of higher education.....</i>	185
Абдулов Р. М. <i>Неформальное бизнес-образование как фактор повышения мобильности негосударственных вузов</i>	187
Бондаренко Н. О. <i>Політико-правові та організаційно-управлінські засади функціонування недержавної освіти в Україні.....</i>	189
Матюхін В. О., Кобзева О. В., Шульжик Ю. О. <i>Гнучкі компетенції SOFT SKILLS — інструмент модернізації сектору недержавної освіти</i>	193
Каракасіді О. Ф., Золотарьова О. А. <i>Проблемні питання правового статусу недержавного вищого закладу освіти</i>	197
Коломієць І. С. <i>Окремі питання модернізації вищої освіти України у контексті Болонського процесу</i>	200
Беспала А. П. <i>Основні засади і принципи діяльності університетів третього віку.....</i>	202
Панасюк О. П., Волошина С. М. <i>Недержавна вища освіта в Україні та Польщі: порівняльний аналіз.....</i>	204
Горбач Л. М., Борбелюк І. В. <i>Правовий статус недержавних ЗВО в контексті реформування вищої освіти в Україні</i>	208
Мороз І. В. <i>Вивчення актуальних інститутів права в недержавних закладах вищої освіти як гарантія розбудови держави та формування громадянського суспільства</i>	211

ВИВЧЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ ПРАВА У НЕДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ГАРАНТІЯ РОЗБУДОВИ ДЕРЖАВИ ТА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Нині в Україні створена “альтернативна система вищих навчальних закладів, які засновані на недержавній формі власності. Така система суттєво розширює можливості молоді здобути вищу освіту за спеціальностями гуманітарного профілю з урахуванням потреб ринкової економіки” [1, 4]. У практиці навчальних закладів, зокрема недержавних, накопичений значний досвід різноманітних змін, перетворень, нововведень і ініціатив, які в сукупності призводять до глобальних змін у сфері освіти і трансформації її змісту і якості. Опис, систематизація і осмислення цього досвіду, особливо у сфері недержавної освіти, є актуальним дослідницьким завданням, що має значення як для практики управління на рівні освітніх установ, так і для вироблення стратегій соціального управління у сфері освіти на державному рівні. Таким чином, недержавні навчальні заклади приймають значну участь як у формуванні освітньої системи зокрема, так і в розбудові держави та громадянського суспільства загалом.

Першочергово приватні навчальні заклади виникли як альтернатива державним навчальним закладам. Однак досить швидко вони посіли своє особливе місце в системі освітніх закладів України. Відбулося це завдяки взаємодії цілої низки чинників: успішній співпраці з соціальними партнерами, що дозволяла вирішувати проблеми працевлаштування випускників, забезпечувати контроль за якістю їхньої підготовки, прогнозувати потреби у фахівцях певних професій, удосконалювати зміст професійних програм відповідно до вимог сучасного виробництва.

Більше того, приватні навчальні заклади більш гнучко та швидко сприймають усі ті зміни, які відбуваються у сфері, наприклад, законотворення, поглиблюють знання студентів серед нових, але актуальних інститутів права.

Так, наприклад, у цьому контексті заслуговує на увагу інститут відшкодування моральної шкоди. Адже з розвитком України як правової держави, з поступовою інтеграцією країни в економічні, гуманітарні і правові системи Європи і світу в нашої юридичній науці і практиці з'явилися нові інститути права. Необхідність цих інститутів у правовому просторі України покликані не тільки розвитком ринкових відносин, але й конституційним, законодавчим пануванням пріоритету людини, її прав та інтересів в суспільних відносинах [2, 8–9].

Історія вітчизняного інституту відшкодування моральної шкоди починається з 1993 року, коли Цивільний кодекс України було доповнено статтею 440-1, яка передбачала відшкодування завданої особі моральної шкоди, у грошовому еквіваленті, сумою, що становила не менше п'яти мінімальних заробітних плат. Згодом цю норму скасували і з прийняттям нового Цивільного кодексу України вона набула свого нового розвитку, але запитань менше не стало. Адже інституту відшкодування моральної шкоди менше 30 років. Наша країна стоїть на шляху розбудови і вміло-

го застосування даного інституту, шляхом вивчення та застосування досвіду країн з розвиненими демократіями, вносячи зміни до власного законодавства, намагаючись юридично врегулювати правовідносини потерпілої сторони та особи, яка завдала моральної шкоди.

На даному етапі розвитку інституту відшкодування моральної шкоди досить важливо приділяти йому належну увагу, викладаючи його у навчальному закладі не лише з точки зору теорії, але й із значним посиленням на практику, у тому числі і європейську. Варто пам'ятати, що ми готуємо майбутніх фахівців, від знань і роботи яких залежить судова практика.

Сучасне законодавство визначає, що моральна шкода полягає у фізичному болі та стражданнях, викликаних тяжкими ушкодженнями; у моральних стражданнях, причиною яких стали незаконні дії проти особи чи її близьких; у переживаннях внаслідок пошкодження або втрати майна; у приниженні честі та гідності, а також ділової репутації людини чи юридичної особи.

Саме особа, якій заподіяно моральну шкоду має доказати наявність цієї шкоди, а також обґрунтувати її обсяг. У протилежному ж випадку суд відмовить у задоволенні позову за необґрунтованістю.

Проблема визначення розміру відшкодування за заподіяну моральну шкоду завжди була актуальною. І це питання краще досліджувати крізь призму інших країн, які давно та вдало напрацювали подібну практику.

У Німеччині компенсація за пережиті страждання повинна бути справедливою. При прийнятті рішення суди враховують існуючу практику з аналогічних справ. Основна мета, — відновити потерпілого до того стану, в якому він перебував до порушення його прав або інтересів. Але в той же час, потерпілий не повинен отримати жодної вигоди внаслідок компенсації.

У Франції законодавство допускає компенсацію моральної шкоди в необмеженій кількості разів, при цьому суд задовольняє такі позови, керуючись принципом справедливості. Кожне окреме рішення буде відрізнятися від, здавалося б, подібних, адже суд враховує всі особливості справи, а також специфіку стосунків позивача та відповідача.

Найбільшого розвитку та розмаху здобув інститут морального відшкодування в країнах англо-саксонської системи права, до яких відносяться США, Велика Британія, Канада тощо. На перший погляд, існують виключно колосальні розміри виплат моральної шкоди. Однак у законодавстві встановлені схеми розрахунку різних видів збитків. Існує три критерії оцінки моральної шкоди: особистий, функціональний та концептуальний. Особистісний враховує індивідуальні особливості особи. Функціональний виходить з того, що суд має призначити розумну суму компенсації. Але найбільш поширеним і прийнятим є концептуальний критерій, який передбачає компенсацію за душевні страждання за аналогією з майновими.

Зрозумілою, а тому й прийнятною, як на нашу думку, є ситуація з приводу відшкодування моральної шкоди у Великій Британії. Там існують спеціальні комісії з питань компенсації моральної шкоди, які і розраховують суми відшкодування в кожному конкретному випадку.

З огляду на усе сказане вище, незважаючи на практику та досвід різних країн, напрошується єдиний висновок з приводу того, що найважливіше у відшкодуванні моральної шкоди, — це забезпечити можливість людини реалізувати своє природне право на одержання компенсації за страждання і переживання, спричинені посяганням на належні їй особисті немайнові блага. Саме цю можливість варто розцінювати як один з виявів верховенства права.

Водночас, на нашу думку, усвідомлення взаємозв'язку відшкодування моральної шкоди з правом на доступ до ефективного засобу юридичного захисту вочевидь має спиратися на загальне переконання у спроможності юрисдикційного органу сформувати обґрунтоване уявлення щодо наявності та специфіки втілення моральної шкоди, що зазвичай виникає за подібних життєвих обставин. Однак все в житті, у тому числі і правовому, починається з малого. У нашому випадку вдала підготовка майбутніх кадрів вже просто неможлива без існування системи державних та недержавних навчальних закладів, які повинні переслідувати єдину мету, — висококваліфіковану підготовку кадрів.

Джерела

1. Кремень В. Проблеми і завдання національної освіти в контексті Європейської та Євроатлантичної інтеграції / В. Кремень // Проблеми Європейської та Євроатлантичної інтеграції України: освітній вимір. — Полтава, 2004. — С. 4–10.
2. Манукян В. И. Моральный вред. Все, что нужно знать юристу... и немного больше / Манукян. — Харьков : Право, 2016. — 584 с.